

Telegraful

Organ național-bisericesc

Nr. 6

Procuratura de stat

(Of.)

Str. Schewis

Loco

Abonamentul:

Un an 80 Lei. — Șase luni 40 Lei.

Trei luni 20 Lei.

Ziarul apare Marția și Vinerea

Correspondențele

să se adreseze Redacției «Telegrafului Român», Strada Măcelarilor Nr. 45. — Scrisori nefrancate se refuză. — Articole nepublicate nu se înapoiază.

Prețul inserțiunilor, după învoeală

Abonamentele și inserțiunile

să se adreseze Administrației ziarului «Telegraful Român», Sibiu, Strada Măcelarilor Nr. 45.

Congresul preoților văduvi

Comitetul central al preoților văduvi din întreaga țară românească, în urma consfătuirii cu delegații întruniți la București, a hotărât să se țină un congres al preoțimii văduvite.

Acest congres se va întruni în capitală sub prezidenția profesorului universitar, a părintelui *Nazarie*, în ziua de 12 Mai n. 1921.

Lupta întreprinsă este, după unanimitate, a cercurilor preoțești, una dintre cele mai nobile; căci n'are alt scop decât să introducă deplina rânduială și cinste în căminele pustiite ale preoților văduvi — aproape trei mii, — cari prin moartea tovarășei vieții au pierdut pe buna îngrijitoare a casei și pe mama copișilor rămași orfani.

Suferințele preoților văduvi sânt de ajuns cunoscute și nu mai au nevoie să le înșirăm la acest loc. Nu va fi nici unul dintre dâșii, care să refuze învoirea sa la deslegarea potrivită a problemei de însemnătate hotărâtoare pentru viitorul preotului. Cu toții vor fi solidari întru a cere înlăturarea sarcinei ce apasă umerii lor, — dând putință întregii preoțimi să fie în toate împrejurările: *Sarea pământului și lumina lumii*.

În această chestiune publicăm următorul apel, lansat de Comitetul central al preoților văduvi:

Apel

— Cătră preoțimea din întreaga țară —

Prin mai multe petițiuni adresate sfântului Sinod al sfintei noastre biserici autocefale ortodoxe române, preoțimea văduvită din întreaga țară, pe temeiul sf. Scripturi a vechiului și noului Testament, ca și pe temeiul sf. tradițiuni a sollicitat dispensa de a se recăsători prin derogare dela can. 6 trulan.

Preoțimea sârbă, conștientă de menirea și rostul său social, în mod solidar a cerut și obținut dela sf. Sinod al sf. biserici autocefale ortodoxe sârbești dispensa de a se recăsători.

În acest scop rugăm preoțimea din întreaga țară să binevoiască a lua parte la *congresul preoților văduvi*, ce se va ține în București în ziua de 12 Mai st. n. 1921, — Joi după Dumineca Tomii, — în localul societății clerului «Ajutorul» din bulevardul Pache 69, cu următoarea

Ordine de zi:

1. Acordarea dispensei de a se recăsători fiecărui preot văduv, până la definitivă modificare a canonului 6 trulan prin vre-un sinod ecumenic.

2. Eventuale propuneri.

3. Alegerea unei comisii, care să prezinte un memoriu I. P. S. Mitropolit Primat, ca președinte al sf. Sinod, și cuprinzând doleanțele preoților văduvi.

Avem firma convingere, că sf. Sinod al sf. noastre biserici autocefale ortodoxe române, care prin adresa trimisă tuturor capilor bisericii ortodoxe, a recunoscut cel întâi, ca o necesitate vitală pentru preoțimea văduvită, dreptul de a se recăsători, va cumpăni împrejurările actuale, și cunoscând că un Sinod ecumenic nu se poate întruni în timpul de față, va binevoi a alege calea adoptată de sf. Sinod sârb, adică acordarea dispensei individuale de a se recăsători fiecărui preot văduv.

În acest scop rugăm întreaga preoțime, văduvită și nevăduvită, a lua parte la acest congres al preoților văduvi, ca astfel în mod solidar și demn să putem ajunge la definitivă rezolvare a acestei vitale probleme.

Adesiunile se vor trimite Păr. Gh. Păunescu, str. Piscului Nr. 4, București, dela care se pot obține orice lămuriri.

Comitetul central al preoților văduvi.

Retragerea opoziției din cameră. În urma unor măsuri disciplinare luate de președintele camerei în ședința din 23 l. c., prin care se exclud din parlament pe 10 zile patru deputați opoziționiști (dnii D. Roman și Murășanu din Ardeal, Buzdugan și Bărcă din Basarabia), opoziția a hotărât să se retragă din cameră pe același timp de 10 zile. Se va publica un manifest despre situația politică a țării și despre atitudinea minorității parlamentare.

Partidul național și concordatului

de I. Lupaș

II.

În fața primejdiei de înstrăinare tot mai pronunțată, care amenință pe frații greco-catolici atât prin încheierea concordatului, cât și prin direcția ultramontană, — pe care din timpul mitropolitului Vancea au încercat câțiva doctori dela Roma a o încetăteni la cârma acestei biserici — din punct de vedere național și patriotic remediul cel mai recomandat ar fi reînnoirea acestor frați la sinul bisericii ortodoxe române....

Cultul este absolut același în biserica românilor greco-catolici, ca și la ortodocși. Aceeași liturghie, aceeași mărturisire a credinței (fără «filioque») aceeași ceremonii și datini religioase a reușit conservatismul sănătos al poporului dela

FOIȘOARA

Apropiere

Schiță de Ilie Marin

Domnule! Hotărât lucru: dta nu mă ai la stomah și nici eu nu mă uit tocmai frumușel la dta, când te întâlnesc pe stradă, — și tot îți scriu rândurile de față, cu primejdia de a primi, drept răspuns, un surâs, care tale și spânzură...

Odată, la o adunare culturală, când vorbeai poporului, mi-ai aruncat o privire, pe care am tălmăcit-o așa: «vezi, ce-mi plătește pielea?!» și mi-am zis: «își dă ifose de dictator», ieșind afară ostentativ. Plecarea aceasta a mea a avut urmări. Nevasta dtale a spus nevastă mele, după adunare: «Bărbatul dtale ar fi putut să-și aleagă altă clipă de ieșire...» Nevasta mea, înțepat: «Ba și a ales-o foarte bine. Atmosfera nu-i priia». Și din «atmosfera» s'a ridicat «atmosfera» dintre noi tot mai tare. Prin nevastă ne-am trimis grațiosități, chiar și servitorii noștri se uitau chiondorâș unul la altul — iar acum vreo șapte ani am făcut cunoștință și cu judecătoria.

De atunci și până în ziua de astăzi, câte înțepături, câte priviri, cari se întreceau să bată recordul maliției, și câte fire de paianjen ca să ne prindem fiecare în plasă și să ne secătuim puterile!

De se da o reprezentație teatrală, ne concuram locurile și dacă actorul cerca să-și vândă biletele mai întâi la dta, nu-l mai încreștam, iar reprezentația lui era boicotată de ai noștri. Dacă porneai dta la o prelegere publică populară, te ocoleam cale de o poștă, — dupăcum mă ocoleai și dta pe mine. După banca dtale, am fondat eu o altă bancă în orașelul nostru. Și așa mai departe.

Zilele trecute însă am avut un sdruncin sufletesc mare. Vreau să îl cunoști și dta, și te rog citește, în scrisoarea aceasta a mea, următoarele rânduri, decopiate dintr'o istorie a literaturii noastre:

«... Micu (Inocențiu M. Clain) s'a văzut silit să părăsească Blajul și să caute alt adăpost. Tradițiunea spune că hotărându-se să plece din Blaj, a rostit câteva cuvinte în biserica de acolo, spunând: «n'am crezut nici odată că am să pot

scoate din piatră apă» și întorcându-se spre părete și-a ascuns lacrimile, ceea ce a impresionat adânc pe cei de față». (Ovid Densusianu, Lit. rom. mod.). *Gheorghe Șincai*, citește tot în aceeași istorie a literaturii, a scris în «Cronica» sa despre stările din 1412: «Pre neamul românesc mai mult l-au stricat întâi neînțelegerea între dâșii și pizma din lăuntru, carea și pe strămoșii noștri, Romanii cei vechi, singur i-au mâncat, apoi pizma și fala creștinilor din vecini și mai vartos a Leșilor, decât neamurile cele păgâne, tătarii și turcii, căci de aceștia lesne și prea ușor s'ar fi apărat românii mai ales de nu s'ar fi despărțit moldovenii și muntenii în două domnii, ci ar fi fost toți supt un cap, ținând laolaltă». Într'alt loc scria Șincai de «nedragostea între sine» a neamului românesc și exclama «vai neamului românesc și iarăș vai!»

Petru Maior scria, combătând pe cei ce sânt deprinși «a vomii (voma) cu condeiul» împotriva noastră, că a adunat materialul său și l-a dat la lumina zilei, «ca văzând românii din ce viță strălucită sânt prăsiți, toți să se îndemne strămoșilor săi întru omenie și în bună cuviință a le urma».

sate să le păstreze neştirbite, împotriva tuturor încercărilor, cari s'au făcut timp de 2 secole, spre a le modifica și occidentaliza.

Dată fiind această unitate perfectă a credinței și a practicelor religioase se impune oricui constatarea, că poporul român din Transilvania nu are două confesiuni, ci una singură, pe care și o înțelege atât de frumos și o exprimă așa de plastic prin două cuvinte: lege românească!

Bărbații ieșiți din școala ardeleană la sfârșitul secolului XVIII, fiind înainte și mai presus de toate buni români, au început o serioasă mișcare pentru reunirea celor două biserici române. În direcția aceasta a stăruit între alții, însuși Petru Maior. Deși scopul nu s'a putut ajunge câtă vreme stăpânirea catolică a Habsburgilor era atât de puternică, s'a obținut totuși un rezultat însemnat, pe care Maior îl înregistrează cu satisfacție, arătând că protopopii «cu hărnicia și cu cumpătul lor au stăns urgia aceea între uniți și neuniți, care mai nainte se vedea a fi neînvinsă, cât acum nu numai nu se gonesc, nu se batjocoresc unii pe alții, ci încă cu prietinie frățească petrec la olaltă; ba și la îngropăciunea morților și la maslu și întru alte tocmele duhovnicești și bisericești se adună laolaltă, cântă, slujesc împreună, fără a se sfii unii de alții... Ce e mai mult fără osebire se ispoveduesc uniții mireni la preoții neuniți și neuniți la preoți uniți; ba și înșiși preoții fac aceeași. Pre multe locuri nici nu mai auzi acum vorbă de unire și de neunire» (Ist. bis. pag. 118).

Iată deci, care era pentru preoțimea și poporul român din Transilvania rezultatul procesului istoric după îndelungatele și neînduplecatele stăruinți proselitistice din cursul secolului XVIII. La începutul secolului următor desbinarea bisericească numai exista de fapt nici pentru preoți, nici pentru popor. Ea devenise o simplă «chestie vlădicească», cum se înfățișează și în zilele noastre.

Permanentul caracter militant al catolicismului n'a lăsat însă nici odată chestia aceasta să ajungă la un punct de repaos statornic. Neconținut se porniau alte și alte valuri de convertire, isbind în stâncă atât de rezistentă a statorniciei poporului nostru în vechea sa lege românească. Istoria unirii religioase, a progresului și scăderilor ei în sinul poporului nostru, se înfățișează ca unda în veci neodihnită a fluxului și refluxului. Atârna în mare parte dela dispozițiile sufletești ale celor ajunși în fruntea bisericii greco-catolice felul mai domol sau mai agresiv al proselitismului religios, care pornea dela curțile vlădicești, ca să tulbure și să neliniștească viața bietului popor dela sate. (Urmează cuvintele rostite de S. Bărnăușiu, despre uniune, în cuvântarea sa din 3/15 Mai 1848, apoi continuă:)

Aceste adevăruri mărturisite de Bărnăușiu cu o surprinzătoare sinceritate și cu atâta putere de convingere au înduplecat marea adunare de pe Câmpul Libertății să pună în programul politic al națiunii române din Transilvania, la locul al doilea, restabilirea unității naționale-bisericești în felul, cum fusese ea înainte de anul 1700. Cărmuirea hipersovinistului catolic, a mi-

nistrului de culte din Viena, Leo Thun, care se ocupa cu gândul să facă din nou încercarea de a trece pe toți românii ardeleni la catolicism, s'a grăbit a înființa episcopii greco-catolice dela Gherla și Lugoj, dintre cari aceasta din urmă nu avea credincioși mai mulți decât un protopopiat ortodox. Firește, că înființarea acestor episcopii urmărea scopul nemărturisit de a împiedeca ducerea la îndeplinire a postulatului precizat în punctul 2 al programului nostru național-politic din 1849: restabilirea unității și independenței bisericii române din Transilvania.

Dar pe conducătorii și membrii partidului național i a preocupat mereu problema aceasta. G. Barițiu d. e. credea că singura piedecă în calea reîntregirii bisericești ar fi teama greco-catolicilor de a nu-și pierde domeniile datorite de împăratul austriac și privilegiile, de care se împărtășiră în cursul timpului.

La sfârșitul secolului XIX această chestiune începuse a lua din nou o înfățișare mai serioasă făcându-se propagandă ziaristică în interesul reunirii bisericești. Vom arăta în articolul următor frumoasa atitudine românească, manifestată de către dl. Alexandru Vaida, care avu îndrăznela să pună întrebarea, cum trebuie pusă în mod categoric și astăzi: «români ori catolici»?

Depunerea jurământului

În prezența suveranului, a dl. prim-ministru Averescu, O. Goga, ministrul cultelor și artelor, a casei regale civile și militare, s'a făcut Sămbătă depunerea jurământului episcopilor romano-catolici *Mailath* din Alba-Iulia și *Glatfelder* din Timișoara, și a episcopului luteran *Teutsch* din Sibiu.

Formula jurământului, — rostit de episcopii romano-catolici latinește, ear de episcopul luteran în limba germană, — este următoarea:

Jur pe Atotputernicul Dumnezeu și pe sfânta Evanghelie credință M. Sale Regelui României și ascultare ce se cuvine Episcopului. Voi urma legile regatului, și mă voi îngriji ca ele să fie respectate de supușii mei. Împotriva liniștii și integrității țării nu voi încerca nimic și, întru cât depinde de mine, nu voi îngădui credincioșilor mei să participe la asemenea acțiuni. Așa să-mi ajute Dumnezeu și sfânta Evanghelie.

Sărbătorile religioase și naționale

Respectarea sărbătorilor religioase și naționale și aniversărilor Familiei Regale se va face de toate serviciile publice din întreaga țară, după normele mai jos indicate:

I. Se va suspenda serviciul pentru următoarele sărbători religioase:

1/14 Ianuar: Sf. Vasile.

6/19 Ianuar: Botezul Domnului.

7/20 Ian: Sf. Ioan Botezătorul.

2/15 Febr. Întâmpinarea Domnului.

25 Martie (7 April): Buna Vestire.

Trei zile Martie sau April: Sf. Paști.
21 Mai (3 Iunie): Sf. Costantin și Elena.
... Pogorârea Sf. Duh și ziua Sf. Treimi (2 zile).

29 Iunie (12 Iulie): Sf. Ap. Petru și Pavel.

20 Iulie (2 August): Sf. Ilie.

6/19 August: Schimbarea la față.

15/28 August: Adormirea Maicei Domnului.

8/21 Sept. Nașterea Maicii Domnului.

14/27 Sept. Înălțarea Sf. Cruci.

26 Octomvrie (8 Noemvrie): Sf. Dumitru.

8/21 Noemvrie: Sf. Arh. Mihail și Gavril.

21 Noemvrie: (4 Dec.) Intrarea în biserică.

6/19 Decemvrie: Sf. Nicolae.

25 Decemvrie (7 Ianuar): Nașterea Domnului (trei zile). —

II. Se va suspenda serviciul și se va oficia Te-Deum în toată țara la următoarele sărbători naționale:

10/23 Mai, Proclamarea Independenței (1877). În care zi se va comemora și aniversarea «Unirii tuturor românilor» (1859 și 1918) și Proclamarea Regatului (1881).

... Aniversarea zilei eroilor morți pentru Patrie (Înălțarea Domnului). —

III. Se va oficia Te-Deum în toată țara, fără suspendarea serviciului, la următoarele aniversări ale Familiei Regale:

22 Iulie (4 August): Onomastica Maestății Sale Reginei.

11/24 August: Nașterea Maestății Sale Regelui.

3/16 Octomvrie: Nașterea A. S. R. Principelui Carol.

16/29 Octomvrie: Nașterea Maestății Sale Reginei.

Congresul economic în București

Reprezentanții economici din Transilvania Bănat, Basarabia și Bucovina s'au întrunit Joi, la ora 11 dim., într'un mare congres economic în palatul Camerei de comerț, pentru a discuta diferitele probleme economice ale nouilor ținuturi.

Congresul, sub prezidenția dlui *Octavian Russu*, a desbătut următoarele chestiuni:

1. Situația impositară specială în Ardeal; 2. Principii vamale și convenții economice cu străinătatea; 3. Tarifele de transport, și chestiunea comunicațiilor; 4. Statistica industrială, agricolă și comercială; 5. Export și import; 6. Unificarea legii comerciale și a legislației economice; 7. Chestia valutară și Banca de emisiune, și alte probleme din domeniul economiei naționale.

Au participat: dnii Al. Vaida-Voevod, Maniu, I. Mihalache, V. Bontescu, M. Popovici, I. G. Bibicescu guvernatorul Băncii Naționale, V. C. Osvadă, Sever Dan, I. Morandini, C. Bucșau, I. Iancu, o mulțime de parlamentari din nouile ținuturi și reprezentanții ministerului de comerț și ai ministerului de interne.

Am sărutat paginile acestea ca pe o carte sfântă și mi-am zis: în zilele noastre *trebuie* să ne scriem acestea cu litere de foc în conștiința noastră. Și m'am gândit la dta, să ți le comunic și dta.

Să-ți mai amintesc de suferințele unui *Gheorghe Lazăr*, care voia să răspândească lumina între noi; să-ți vorbesc despre cuvintele *mitropolitului Andrei*, din ceasurile sale de durere, când se vedea subminat de ai săi, sau să ți aduc înaintea ochilor acel oftat al lui *Dimitrie Țichindeal*, fie el imitat chiar și după sârbul Obradovici: «Mintea! Mărită nație daco-românească în Bănat, în țara românească, în Moldova, în Ardeal, în Țara ungurească, mintea! când te vei lumina cu învățătura (și) cu luminătele *japle bone* te vei uni, mai aleasă nație nu va fi pre pământ înaintea ta...?»

Inchină-te și dta în fața acestor cuvinte, rostite sau scrise de Micu Clain, Gh. Șincai, Petru Maior, Dimitrie Țichindeal, acum, când s'a înfăptuit România, cu aproape toți cei ce vorbesc românește — și simțește cu Micu Clain împreună lacrima din ochi, încondeind și dta

«neînțelegerea» din 1412, subliniind cu unghia și cu peana «pizma» și «nedragostea»; vină și luptă-te și dta împotriva «vomitorilor cu condeiul» și cu vorba, de care avem — vai! — astăzi atâția, în toate țările! — dă-ți și dta osârdia ca să troneze între noi «Mintea», la «mărita nație daco-românească».

Vezi — o să ți se pară, poate, lucru îndrăzneț să citez întru strângerea legăturilor noastre pe nește oameni ca cei de sus, — dar oricât de mai mari decât noi au fost ei, sfatul lor este atât de limpede și de vrednic de urmat și de cei mici, încât dacă nu l-am avea înaintea ochilor, ca un fel de decalog, nu știu zău cum am da la lumină din besna, prin care înnoată omenirea întreagă astăzi. Pe drept cuvânt ne-ar putea spune atunci cineva: «Cum? Aplaudați pe copilași și pe fetele voastre mai mărișoare, când li vedeți că joacă pe scenă «România întregită», — vărsați lacrimi, când vedeți Basarabia, Transilvania, Banatul, Bucovina, Moldova, Muntenia cum își întind mâna, — vă lăsați cutremurați de un fior de durere, când auziți pe macedoneancă: numai eu am rămas

singură, — iar când este să lucrați împreună spre binele comun, dați drumul la zeci de Milcovuri, ca să pustiască totul? Ce ciudați oameni sânt românii ăștia! Celor mici le dau sfatul, pe scenă: fiți uniți! — iar ei, cei mari, în realitate, își sar în cap și s'apucă de păr!»

Nu vezi dta fețe ofilite, cari cer ajutor, nu simțești durerea din inimele mamelor, a văduvelor, a copilașilor rămași fără de fiu, de bărbat, de tată? Nu auzi glasul conștiinței, care ar trebui să-ți spună respicat: e mult de lucru! n'ai timp de pierdut!?

Ce mici, ce pitice îmi apar în clipele acestora vorbele noastre, aruncate unul altuia, și chiar și greșelile noastre vremelnice, câtă vreme ne chiamă ceva mai superior spre colaborare.

Vino să încercăm să ne apropiem deolaltă... Voi fi având greșurile mele, dar voi fi având și câte o latură mai bună, pe care poate că n'ai prins-o până acuma dta. Nu ți se pare că am fost fiecare până astăzi doi desenatori-caricaturiști, cari scot la iveală din persoana, pe care vreau să o usture, numai o latură?... Iară vin cu un tâlc: Mi-a povestit o

Nr: 1753. Școl.

Notificare oficială

Prin hotărârea Ministerului instrucțiunii publice Nr: 5304/921 s'a enunțat, că studiul religiei în toate școlile din Ardeal are să se propună în acelaș număr de ore la săptămână, ca și în trecut. Această hotărâre o aducem la cunoștința organelor noastre inferioare pe lângă observarea, că studiul religiei are să se propună în fiecare clasă dela ori-ce școală, în cel puțin 2 ore la săptămână — după planul de învățământ, statorit de autoritatea bisericească. Intrucât în clasele superioare din unele școli medii s'a redus numărul orelor de religie, cateheții și profesorii să reclame înmulțirea orelor conform ordinului prezent.

Sibiu, din ședința Consistorului arhidiecezan, ca senat școlar, ținută la 11/24 Martie 1921.

Consistorul arhidiecezan.

La răspântii...

— Dare de seamă —

Despre noua publicație a dlui Horia Petra-Petrescu (Ilie Marin), apărută de curând sub titlul: «*La răspântii*, câteva întrebări conștiinței», Adevărul Literar (14) publică următoarea dare de seamă:

Dacă n'am avut cuvinte entusiaste pentru literatura d-lui H. Petra-Petrescu, avem în schimb, cele mai sincere elogii la adresa publicistului, care a publicat cartea asta. Cataclismul european dorește să restabilească și principiul libertății minorităților etnice. Dl Ilie Marin își ia asupra sa greua sarcină, de-a documenta, din exemplul Ungariei, că politica de asimilare și cotoire, duce la ruină statul modern. Ne desvăluie, din scrierile și articolele celor mai de frunte politicieni unguri, problema naționalităților din fosta Ungarie, ca o dovadă, că acesteia nu i-a lipsit fondul serios social niciodată.

«Cine se roagă mai bine unui Dumnezeu al dreptății, al bunătății: acela care rechemă planul de desnaționalizare a câtorva neamuri de dragul unei chimere, încrezându-se pe patul de pușcă sau acela, care vrea respectarea drepturilor tuturor popoarelor, pe baza unei înțelegeri, spre binele comun?»

«Acum — după cataclismul abia trecut — când neamurile, printre ruine, încearcă să se ridice și să-și lege rănile de cari sângeră, acum, când ca nici când altă dată ar putea să-o apucăm spre calea pe care ne-o arată Michelet, să fie în interesul unui neam sau al altuia, ca «Siberiile morale» ale evului mediu să se popularizeze earăși»...

Este pledoaria caldă de umanitate a d-lui Petrescu, care arată românilor, din exemplul Ungariei, calea bună a politicii de înțelegere.

Știrile zilei

Serbările centenarului marelui desrobitor al țărânimii Tudor Vladimirescu s'au terminat Marți prin pelerinajul delegațiilor tuturor ținuturilor la mormântul eroului în Târgoviște. Au participat peste 500 de pelerini, primiți cu mare entuziasm de târgovișteni. Serbările au contribuit nespuse de mult la înfrățirea sufletelor din deosebitele ținuturi.

Desființare. S'a hotărât înlocuirea actualelor secretariate generale prin direcțiuni dependente direct de fiecare minister din București. Pentru punerea în concordanță a măsurilor centrale cu regimul legislativ din noile provincii s'a hotărât numirea câte unui comisar general al guvernului la Cluj, Cernăuți și Chișinău. Rolul acestui comisar va fi pe lângă acesta și cel al coordonării activității direcțiunilor din noile ținuturi.

Industria națională. Zilele trecute s'au întrunit la Cluj reprezentanții camerelor de comerț din Ardeal, discutând modificările de adus tarifului vamal în legătură cu încurajarea industriei naționale. Toți au căzut de acord că taxele de import trebuie sporite, pentru ca micșorându-se stocul produselor străine să se poată valorifica produsele fabricelor noastre.

† **Daniil Păcurariu**, preot ort. român în Vinerea (prot. Orăștie), după ce a servit altarului, spre deplina mulțămire a parohienilor săi, timp de peste 40 ani, și-a dat sufletul în mâinile Creatorului, Sâmbătă în 19 Martie n. în etate de 79 ani. Rămășițele sale pământești s'au așezat spre odihnă vecinică Luni în 21 Martie n. a. c. la ora 3 d. a. în cimiterul bisericii ort. din Vinerea. Odihnească în pace!

Iredenta maghiară. Acțiunea agenților iredenții maghiare se manifestă cu multă îndrăzneală în județul Bihor. Autoritățile de acolo primesc scrisori de amenințări, în care se vorbește de aruncarea în aer a edificiilor noastre publice. Astfel de scrisori au fost adresate și d-lui general Moșoiu.

Ședința literară. La «Reuniunea meseriașilor români din Sibiu» se ține *Joi în 31 Martie n. c.* a treia ședință literară din anul acesta în casele proprii din strada Brukental Nr. 17. Începutul la ora 8 sara. La această ședință literară a binevoit a-și oferi concursul dl Trandafir Scorobet, profesor la liceul Gh. Lazăr, ținând o conferință.

Circulația poștală cu Ungaria s'a reluat, cum anunță direcția poștelor din Sibiu. Se pot trimite în Ungaria scrisori și ziare. Din Ungaria se primesc scrisori, iar ziaarele de acolo trec deocamdată prin cenzură.

Alb și roșu. La un congres recent al comisarilor poporului, Lenin, țarul neincoronat al rușilor, a declarat că armata bolșevică se asamănă cu o ridiche de lună: coaja este roșie, dar miezul alb.

Fără cârciumă. Satul Horodnicul de jos, din Bucovina, astăzi nu mai are nici o cârciumă. Singura care fusese odinioară, a fost transformată în locuință pentru preot.

Eleonora Duse, marea tragediană a lumii, s'a însămătoșit și va reapărea pe scena teatrului din Turin, interpretând piesele lui Ibsen. Artistă voește să joace în curând în câteva centre europene.

Teatru în Sibiu. Reprezentațiile trupei dlui *Mișu Fotino* procură, seară de seară, delicioase plăceri publicului destul de numeros al teatrului comunal. Artiste și artiști rivalizează întru obținerea de nouă succese. Damele *Sica Sergiu*, mult apretiată comică, *Aura Fotino* de mare talent, *Capustin* și *Gheorghiu* grațioase și vioae, asemenea și dnii Fotino, Carabin Tăutu șcl. contribuie cu toții ca spectacolele să fie cât mai armonioase și izbutite. Direcția, dorind a înlezni vizitarea teatrului, a redus mult prețurile. Marți se joacă: *Mătușica*, comedie.

Zilnic reprezentații. Bilete la cassa teatrului.

Cinema Apollo, în piața Herman, Sibiu, are zilnic frumoase filme, la ora 7 și 9 seara. În curând: *Cununia principesei Elisabeta*, film în care se eternizează strălucirea festivităților dela curtea domnitoare. Trec în fața noastră: ferme-cătoarea mireasă și mărețul ei mire, cu cortelul miilor care au asistat la serbările acestea, de care nu s'au mai văzut.

Poșta redacției

Dlui Th. A. B. în Fărăgău. Binevoiți a trimite cele promise.

Dela Consiliul orașului Ocna-Sibiului.

Nr. 419/1921.

(26) 2—2

Publicațiune de concurs

Pentru întregirea următoarelor posturi vacante dela primăria orașului Ocna-Sibiului:

Primconsilier (cl. VIII. de plată)

Primnotar (II. consilier) (cl. VIII. de plată), eventual:

Cassar (cl. IX. de plată).

Controlor (cl. X. de plată).

Calificațiune: cea din 3. art. de lege l. 1883. resp. cea prevăzută la lit. c.) punct 33. din normativul de salarizare al C. D.

Petițiunile instruite cu documentele cerute se vor înainta la primarul orașului până în 15 Aprilie 1921.

Ocna-Sibiu'ui, la 15 Martie 1921.

G. Bărbat.
primar.

Au sosit la Librăria Arhidiecezană

Sibiu, strada Măcelarilor Nr. 45

Noutăți literare: povestiri, călătorii, cărți pentru copii, medicale, pedagogice, economice, povești; diverse biblioteci ca: Biblioteca pentru toți, Minervei, Căminul, Semănătorul, Scriitorii români, Steaua, Flacăra, Clipe de uitare, Scriitorii celebri, Foi volante, Pagini alese din scriitorii români.

Calendarul arhidiecezan pe 1921 costă fără șematism 10 lei cu porto cu tot.

doamnă mai zilele trecute o întâmplare. Călătorea prin China — 15 zile în șir! Cu mare greu a dat în trenul tixit de chinezi de un european, englez. Frica ei trecuse pentru câțva timp, știindu-se lângă unul, care n'are ziduri chinezești sufletești. Deodată au tăbărit în compartimentul lor alți albi. Ce mai larmă de arme! Unul din cei albi a început cu glas tare: «Haha! Da bune puști mai avem!» Celalalt din noii-sosiți: «Și ce mai granate!» I, și pipăia pachetele de pe plasa de-asupra capului. Doamna înghețase. Iși zicea «să știi că ăștia sânt nește hoți în stil mare». I s'a făcut inima cât un purice. — Dela o vreme au început să mănânce toți, uitându-se pe furiș unul la altul. Unuia din noii-sosiți s'a isprăvit pânea. Doamna, ca să îmbune întru câțva privirile străinilor, i-a oferit ea din sacul ei de merinde — avea pâne berechet. S'a lăsat înduplecat cel cu granatele și i-a oferit el acum, ca contraserviciu, un pahar cu ceai. «Și eu și englezul», mi-a spus doamna, «am turnat ceaiul pe jos, pe neobservate, căci ne era teamă să nu conțină cine știe ce venin». Dar din vorbă în vorbă a ieșit la iveală că și străinii și

doamna cu englezul se înșelau: streinii au crezut că au de a face cu niște hoți travestiți, de aceea aduseră vorba de puști și de granate, doamna și englezul îi credeau de bandiți, câtă vreme ei erau nește vânători foarte pacinici, cari plecau să vâneze la o stație oareșcare. — Și, clarificând situația, au răs cu toții și au legat cunoștință, încât s'au despărțit cu părere de rău, când a fost să-și ia rămas bun.

Nu suntem și noi, dragă domnule, în parte, călătorii din trenul chinezesc? Nu ne-am amenințat și noi cu privirile și cu puștile noastre sufletești, nu ne-am aruncat ceaiul pe jos, nelncrezători? N'ar fi mai bine să ne descoasem sufletele și să ne dăm înțelegere asupra stării lor *adevrate*? Nu crezi și dta că am putea râde și noi, ca și călătorii de mai sus, după ce ne-am povestit temerile împrumutate?

Nu simțеști dta că este vorba aici mai mult decât de împăcarea a două persoane oareșcare? Întreagă viața culturală din orașelul nostru, *dacă* a poticnit de atâtea ori, este a se atribui dușmăniei noastre. Orașelul este împărțit în două tabere, una cu dta, alta cu mine. Ce săvârșеști

dta este criticat aspru de tot de a mea, ceea ce zămislește creerul meu este dela început, vrednic de dispreț pentru ai dta.

Ce cercuri vicioase, năroade! Ca și când n'ai putea avea și dta un gând bun, ca și mine, și ca și când la gândul acesta bun al nostru n'am putea colabora spre binele comun!

Wilson s'a revoltat de arma submarinelor, de maniera aceasta de a ataca din tufă și de a nu da prilej de apărare și de clarificare contrarului. Dar nu ne folosim noi, în zilele noastre, și de *submarine sufletești*, tot atât de vrednice de combătut? Ce disgrațios, ce urât, ce revoltător!

Eacă, în loc de a arunca mânușă, întind mâna și o aștept pe a dta, având firma convingere că ai cântărit greutatea argumentelor aduse aici.

Al dtaie:

Irimie (care nu dă cu oiștea în gard).

Vorbe înțelepte

Nu așteptă darul dela sărac, slujba dela omul leneș, sfatul dela invidioși și ajutorul dela dușman.

Nr. 11/1921

(29) 1—3

Concurs

Pentru întregirea parohiei de clasa a doua (II) Călnio, în protopresbiteratul Sebeșului, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Dotația este cea fasonată pentru întregirea dela stat și ameliorată în sinodul parohial dela 10 Ianuar a. c.

Concurenții au să-și aștearnă cererile înstruite cu observarea normelor învigoare, în termenul arătat, subsemnatului oficiu protopresbiteral, și până în 8 zile înainte de alegere să se prezenteze poporului în biserică spre a cânta, respective a celebra și cuvânta.

În înțelegere cu comitetul parohial concert.

Sebeș, 20 Ianuar, 1921.

Oficiul protopresbiteral al Sebeșului.

Sergiu Median,
protopop

Nr. 165/protop. 1921

(30) 1—3

Concurs

Pentru ocuparea parohiei de clasa III Șelc-mare, protopresbiteratul Mediașului, se descrie nou concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în «Telegraful Român».

Emolumente împreunate cu acest post sânt cele fasonate în coala B. pentru întregirea venitelor dela stat.

Cererile de concurs se vor înainta subsemnatului oficiu protopresbiteral, iar concurenții pe lângă observarea dispozițiilor regulamentare se vor prezenta în vre-o Duminică sau sărbătoare în biserică spre a cânta, eventual a celebra.

Mediaș la 1 Martie v. 1921.

Oficiul protopresbiteral ort. rom. al Mediașului în înțelegere cu comitetul parohial:

Romul Mircea,
protopop.

„CASSA DE PĂSTRARE“
Institut de credit și econ., societate anonimă, Săliște

Aviz

«Cassa de păstrare (reuniune) în Săliște», și «Cassa de păstrare societate pe acții în Mercurea» au decis fuziunea sub denumirea «Cassa de păstrare» instituit de credit și economii, societate anonimă în Săliște cu capital societărilor de Lei 2,000,000 împărțit în 20.000 acții de câte 100 Lei nominal.

Condițiunile stabilite sunt următoarele:

1. Membrii «Cassei de păstrare (reuniune) în Săliște» primesc:

a) în schimbul fiecărei părți de fondare avute câte 1 acție, în total 5000 acții.

b) dreptul de a opta după fiecare acție veche una nouă cu prețul de Lei 150, în total 5000 acții.

c) dreptul de a mai opta după câte 2 acții vechi una acție nouă cu prețul de Lei 200, în total 2500 acții.

2. Acționarii «Cassei de păstrare, societate pe acții în Mercurea» primesc:

a) în schimbul fiecărei acții vechi câte 1 acție nouă, în total 3000 acții.

b) dreptul de opta după fiecare acție câte 1 acție nouă cu prețul de Lei 150 și Lei 25 întregire de capital, în total 3000 acții.

c) dreptul de a mai opta după câte 2 acții vechi 1 acție nouă cu prețul de câte Lei 200 în total 1500 acții.

3. Acțiunile neoptate din partea celor în drept se vor vinde și la neacționari cu prețul de câte Lei 300.

Consiliul de administrație e în drept să selecționeze ofertele.

4. Sumele incurse preste nominalul acțiilor de Lei 100 vor trece la fondul de rezervă.

5. Terminul de optare începe la 20 Martie și se încheie la 30 Aprilie 1921.

6. Vărsămintele se fac în 2 rate și anume:
Prima rată de 30% până la 30 Aprilie a. c.
A doua rată de 70% până la 30 Iunie a. c.

Sumele cerute preste nominalul acțiilor de Lei 100 se plătesc la prima rată.

Se pot solvi și ambele rate deodată.

Pentru sumele solvite institutul rebonifică 5% iar pentru ratele decăzute socotește 8% interese

7. Față de cei ce nu efectuează vărsămintele în termeni fixați, se aplică dispozițiile codului comercial și ale statutelor societății.

8. Vărsămintele efectuate se vor cvita în titlu provizorii, iar după achitarea prețului integral se vor elibera acțiunile originale.

9. Cu începere dela 1 Ianuarie 1922 acțiunile noi vor intra în toate drepturile și se vor bucura de toate favorurile acțiunilor vechi.

10. Toate părțile de fondare, respective acțiunile societăților fuzionate trebuie depuse până la 30 Aprilie a. c. pe lângă revers, la casieria «Cassei de păstrare» instituit de credit și economii, societate anonimă în Săliște.

11. Părțile de fondare, respective acțiunile depuse până la acest termen se vor anula și în locul lor se vor emite acții noi.

După acest termen valoarea nominală a părților de fondare respective a acțiunilor vechi nedepuse se va administra ca depozit în favorul vechilor membri respective acționari.

12. Subscrierile de acții precum și vărsămintele se pot face și la sucursala din Mercurea precum și la institutele «Albina» în Sibiu și la sucursalele acesteia din Brașov, Cluj și Lugoj, la «Banca Centrală pentru industrie și comerț» în Cluj și sucursala acesteia din Sibiu, la «Ardeleana» în Orăștie, la «Bihoreana» în Oradea-Mare, la «Furnica» în Făgăraș, la «Mărgineana» și «Mielul» în Poiana, la «Sebeșana» în Sebeșul-săsc și la «Victoria» în Arad.

Institutele designate ca locuri de subscriere sânt rugate a primi părțile de fondare respective acțiunile vechi și a le trimite institutului nostru, pentru a fi înlocuite cu reverse până la eliberarea acțiunilor originale.

(27) 2—3

Săliște la 13 Martie 1921.

Consiliul de administrație.

„POPORUL“, institut de credit și cassă de schimb soc. pe acții în Săliște

Convocare

P. T. domnii acționari ai institutului de credit și cassă de schimb «POPORUL» societate pe acții, se convoacă la

**a XIII-a adunare generală
ordinară,**

care se va ține Duminică în 17 April st. n. 1921 la 2 oare d. a. în sala școalei gr.-or. din loc cu următoarea

Ordine de zi:

1. Constituirea adunării, constatarea acționarilor prezenți și a voturilor.
2. Raportul direcțiunii.
3. Prezentarea bilanțului pe anul 1920; raportul comitetului de supraveghiere și darea absolutului atât direcțiunii, cât și comitetului de supraveghiere.
4. Împărțirea profitului curat.
5. Întregirea direcțiunii prin alegerea alor doi membri în locul celor doi sortați. Cei sortați pot fi realeși.
6. Eventuale propuneri.

Domnii acționari, cari doresc a lua parte la aceasta adunare cu vot decisiv, au să depună acțiunile, eventual documentele de plenipotență, la cassa institutului nostru cel puțin cu 48 ore înainte de deschiderea adunării (§ 17 din statute) sau cel mult până la 12 April n. a. c. la cassa vreunui institut membru al «Solidarității».

Pentru cazul, că numărul acționarilor și al acțiunilor depuse nu ar fi suficient pentru aducere de concluze valide, prin aceasta se convoacă o altă adunare generală pentru ziua de 1/24 April 1921 în același loc, la aceeași oră și cu aceeași ordine de zi, când se vor aduce concluze valide fără considerare la numărul acționarilor, al acțiunilor reprezentate și al voturilor.

Săliște, în 20 Martie 1921.

(31) 1—1

Direcțiunea.

Redactor responsabil: Dr. George Proca.

Activa.**Contul Bilanț la 31 Decemvrie 1920.****Pasiva.**

	Lei	b.		Lei	b.
Cassa — — — — —	134,195	95	Capital — — — — —	80,000	—
Monete — — — — —	32,661	—	Fond de rezervă — — — — —	28,500	—
Depuneri proprii — — — — —	23,455	524	„ special de rezervă — — — — —	4,287	01
Efecte:			„ de binefaceri — — — — —	1,000	—
Publice — — — — —	100,294	—	„ de pensiuni — — — — —	3,000	—
Acțiuni dela dif. bănci — — — — —	26,975	—	„ dif. de curs la efecte — — — — —	6,983	50
Bon 40% dela schimbul coroanelor — — — — —	60,864	50	Depuneri spre fructificare — — — — —	1,096,692	92
Cambii de portofoliu — — — — —	20,259	50	Dividendă neridicată — — — — —	2,635	—
Obligațiuni cu cavenți — — — — —	38,557	50	Diverși creditori — — — — —	1,703	60
Obligațiuni hipotecare — — — — —	150,126	—	Interese transitorii anticip. pro 1921 — — — — —	2,118	85
Debitori în Cont-Curent — — — — —	666,362	52	Profit net:		
Imobile (Cassa institutului) — — — — —	9,000	—	Din anul 1919 — — — — —	1,091	99
După amortizare de — — — — —	8,900	—	Din anul curent — — — — —	25,938	34
Mobilier — — — — —	5,500	—			
După amortizare de — — — — —	5,400	—			
	1,253,951	21		1,253,951	21

Debit.**Contul Profit și Pierdere.****Credit.**

	Lei	b.		Lei	b.
Interese de depuneri spre fructificare — — — — —	15,484	68	Profit transpus din 1919 — — — — —	1,091	99
Salarii — — — — —	21,360	—	Interese:		
Mărci de prezență — — — — —	594	—	dela cambii — — — — —	5,078	65
Spese, porto, tipărituri etc.] — — — — —	11,222	22	„ obligațiuni cu Cavenți — — — — —	1,968	86
Contribuțiune:			„ hipotecare — — — — —	9,312	92
10% dare după int. depuneri — — — — —	1,548	46	„ Conturi-Curente — — — — —	15,832	77
dare directă și aruncuri — — — — —	5,252	40	„ depuneri proprii — — — — —	1,401	09
Amortizări:			„ efecte — — — — —	5,337	50
din imobil (casa institutului) — — — — —	8,900	—	Venite dela monete, cereale și filială — — — — —	50,574	85
din mobilier — — — — —	5,400	—	Proviziuni și alte venite — — — — —	6,193	46
Profit net:					
Transpus din 1919 — — — — —	1,091	99			
Din anul curent — — — — —	25,938	34			
	96,792	09		96,792	09

Săliște, la 31 Decemvrie 1920.

N. Hociotă m. p., contabil.

DIRECȚIUNEA:

D. Banciu m. p., președinte. Dr. N. Petra m. p. I. Batru m. p. D. Răcuciu m. p. Ioan Pavel m. p. Nicolae Lupaș m. p. I. Herța m. p. Oprea Borcea m. p. Oprea Soră m. p. Ilie Martin m. p. Nicolae Dădărlat m. p.

Subsemnatul comitet de supraveghiere am examinat conturile prezente și le-am aflat în consonanță cu registrele principale și auxiliare ale societății.

Săliște, la 20 Martie 1921.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIARE:

Elie Petruțiu m. p., președinte. C. Țintea m. p. I. Dădărlat m. p. D. Bârsan m. p.

Censurat de: G. Poponea

Editura și tiparul tipografiei arhidiecezane.